

Kombinatorika és gráfelmélet II
2. ZH, 2013. április 29. 10.15-11.45, Kf 81
Javítókulcs

Az útmutató mintamegoldásokat tartalmaz. A pontszámokat tájékoztató jelleggel állapítottuk meg, az értékelés egységesítése céljából. Egy pontszám előtt szereplő állítás kimondása, tétel felidézése nem jelenti automatikusan az adott pontszám megszerzését. Az adott részpontszám megítélésenként az a feltétele, hogy a megoldáshoz vezető gondolatmenet megfelelő részének végiggondolása világosan kiderüljön a dolgozattól. Ha ez utóbbi kiderül, ám a kérdéses állítás, tétel, definíció nincs rendesen kimondva, akkor a részpontszám legalább részben jár. Természetesen az ismertettektől eltérő, ám helyes megoldásokért teljes pontszámok, rész megoldásokért pedig az útmutatóbeli pontozás intelligens közelítésével meghatározott arányos részpontszámok járnak. Számolási hibáért általában (hibánként) 1 pontot vonunk le.

1. a. Bizonyítsuk be, hogy $R(3, 3, k) \leq R(6, k)$.

b. Bizonyítsuk be, hogy $R(3, 3, k) \leq (k + 4)^5$.

($R(k_1, k_2, \dots, k_m)$ a legkisebb R szám azzal a tulajdonsággal, hogy egy teljes R csúcsú gráf éleit akárhogyan színezzük az $1, 2, \dots, m$ színekkel, valamilyen i -re lesz egy k_i csúcsú teljes részgráf, amelynek az összes éle i színű.)

a. Tekintsünk egy $R(6, k)$ csúcsú teljes gráfot, és színezzük ki az éleit az $1, 2, 3$ színekkel. Be kell látnunk, hogy mindenképpen lesz egy háromszög, amelynek minden éle 1 színű, vagy egy háromszög, amelynek minden éle 2 színű, vagy egy teljes k csúcsú részgráf, amelynek minden éle 3 színű. 2 pont

Módosítsuk a színezést úgy, hogy az 1 és a 2 színű éleket átszínezzük 12 színűre. 2 pont

$R(6, k)$ definíciója szerint ebben az új színezésben található egy teljes 6 csúcsú részgráf, amelynek minden éle 12 színű vagy egy teljes k csúcsú részgráf, amelynek minden éle 3 színű. 1 pont

Az első esetben ennek a teljes 6 csúcsú gráfnak az eredeti színezésben minden éle 1 vagy 2 színű, és mivel $R(3, 3) = 6$, (ezt tanultuk is, de nagyon könnyű belátni) ezért található egy háromszög, amelynek minden éle 1 színű, vagy egy háromszög, amelynek minden éle 2 színű. 2 pont

A második esetben ez az eredeti színezésben is egy k csúcsú részgráf, amelynek minden éle 3 színű, tehát készen vagyunk. 1 pont

b. Az Erdős-Szekeres-féle felső korlát és az a. rész alapján $R(3, 3, k) \leq R(6, k) \leq \binom{k+4}{5} = \frac{(k+4)(k+3)(k+2)(k+1)k}{5!} < (k+4)^5$. 2 pont

2. Legyen $k > 0$ tetszőleges egész, és tegyük föl, hogy ki van színezve az összes egész szám k színnel. Bizonyítsuk be, hogy léteznek olyan egyszínű, $a, b, c > 1$ számok, amelyekre $a \cdot b = c$.

Legyen $S : \mathbb{Z} \rightarrow \{1, 2, \dots, k\}$ az egész számok egy tetszőleges színezése k színnel. Defináljunk a pozitív egész számoknak egy $S' : \mathbb{N}^+ \rightarrow \{1, 2, \dots, k\}$ színezését a következő módon. Tetszőleges $m > 0$ -ra legyen $S'(m) = S(2^m)$. 5 pont

A Schur tétel alapján az S' színezésben találhatóak olyan egyforma színű, $x, y, z > 0$ számok, (vagyis $S'(x) = S'(y) = S'(z)$) amelyekre $x + y = z$. 3 pont

De ekkor az $a = 2^x$, $b = 2^y$, $c = 2^z$ számokra $S(a) = S(b) = S(c)$, $a, b, c > 1$ és $a \cdot b = c$. 2 pont

3. G egy egyszerű páros gráf A és B osztályokkal, $|A| = 85$, $|B| = 10$. Minden A -beli pontnak 4 a foka és bármely két A -beli pontnak legfeljebb 3 közös szomszédja van. Bizonyítsuk be, hogy van két A -beli pont, amelyeknek nincs közös szomszédja.

Legyenek A csúcsai $a_1, a_2, \dots, a_{85}$, és minden i -re ($1 \leq i \leq 85$) legyen $B_i \subset B$ a_i szomszédainak a halmaza. 2 pont

Tudjuk, hogy minden i -re $|B_i| = 4$ és a feltétel szerint minden $i \neq j$ -re $|B_i \cap B_j| \leq 3$, tehát a B_i halmazok mind különbözők. 2 pont

Az Erdős-Ko-Rado tétel szerint ha $\mathcal{F}$ egy 10 elemű halmaz 4 elemű részhalmaiból álló metsző halmazrendszer, akkor $|\mathcal{F}| \leq \binom{9}{3} = 84$. 3 pont

De mivel most eggyel több, 85 részhalmazunk van, valamelyik kettő, mondjuk B_i és B_j diszjunktak, akkor viszont a_i -nek és a_j -nek nincs közös szomszédja. 3 pont

4. G egy 100 csúcsú és 2500 élű gráf. Bizonyítsuk be, hogy G tartalmaz három vagy négy hosszúságú kört.

1. megoldás: Tegyük fel, hogy G -ben nincs háromszög. Ekkor, a Turán tétel szerint, G -nek legfeljebb annyi éle van, mint a 100 csúcsú, 2 osztályú $T(100, 2)$ Turán gráfnak, ha pedig éppen ennyi éle van, akkor G izomorf $T(n, 2)$ -vel. 4 pont

A $T(100, 2)$ Turán gráf éppen egy $K_{50,50}$ teljes páros gráf, amelynek 2500 éle van, annyi mint G -nek, tehát G izomorf $K_{50,50}$ -nel. 3 pont

Viszont $K_{50,50}$ -ben bőven találhatóunk négy hosszú köröket! 3 pont

2. megoldás: Tegyük fel, hogy a G 100 csúcsú gráfban nincs 4 hosszú kör. Legyenek a fokszámok $d_1, d_2, \dots, d_{100}$, az átlagfokszám $\bar{d} = (d_1 + d_2 + \dots + d_{100})/100$.

Legyen U a 2 hosszú utak száma. Mivel egy d fokú csúcs éppen $\binom{d}{2}$ darab 2 hosszú út közepe,

$$U = \sum_{i=1}^{100} \binom{d_i}{2}.$$

3 pont

Ugyanakkor egy pontpár legfeljebb egy 2 hosszú útnak lehet a két vége, mert nincs 4 hosszú kör, tehát

$$U \leq \binom{100}{2}.$$

3 pont

Felhasználva, hogy az $y = \binom{x}{2}$ függvény konvex,

$$100 \cdot \binom{\bar{d}}{2} \leq \sum_{i=1}^{100} \binom{d_i}{2} = U \leq \binom{100}{2}$$

tehát $\bar{d}(\bar{d} - 1) \leq 198$, ezért $\bar{d} \leq 14$. 3 pont

Vagyis G -nek legfeljebb $(14 \cdot 100)/2 = 700$ éle lehet. Tehát ha 2500 éle van, akkor már BŐVEN van négy hosszú kör. 1 pont

5. Az $\mathcal{F} \subseteq 2^{[n]}$ halmazrendszeréről tudjuk, hogy ha $A, B \in \mathcal{F}$, és $A \subset B$, akkor $|A| = 2$. Bizonyítsuk be, hogy

$$|\mathcal{F}| \leq 2 \binom{n}{\lfloor n/2 \rfloor}.$$

1. megoldás: Legyen

$$\mathcal{F}_1 = \{ A \in \mathcal{F} \mid \text{van } B \in \mathcal{F} \text{ amelyre } A \subset B \}$$

és legyen

$$\mathcal{F}_2 = \mathcal{F} \setminus \mathcal{F}_1.$$

2 pont

Az állítjuk, hogy $\mathcal{F}_1$ és $\mathcal{F}_2$ is Sperner rendszert alkot. 2 pont

Tegyük fel, hogy $A, A' \in \mathcal{F}_1$ és $A \subset A'$. Mivel $A' \in \mathcal{F}_1$, létezik olyan $B \in \mathcal{F}$ amelyre $A' \subset B$. Tehát $A \subset A' \subset B$. A feltételek szerint viszont ekkor $|A| = |A'| = 2$ ami nem lehetséges. 2 pont

Most legyen $A \in \mathcal{F}_2$. Mivel $A \notin \mathcal{F}_1$, nem létezik olyan $B \in \mathcal{F}$ amelyre $A \subset B$. 2 pont

Mivel $\mathcal{F}_1$ és $\mathcal{F}_2$ is Sperner rendszert alkot, a Sperner tétel szerint

$$|\mathcal{F}| = |\mathcal{F}_1| + |\mathcal{F}_2| \leq 2 \binom{n}{\lfloor n/2 \rfloor}.$$

2 pont

2. megoldás: Legyen

$$\mathcal{F}_1 = \{ A \in \mathcal{F} \mid |A| = 2 \}$$

és legyen

$$\mathcal{F}_2 = \{ A \in \mathcal{F} \mid |A| \neq 2 \}.$$

Az állítjuk, hogy $\mathcal{F}_1$ és $\mathcal{F}_2$ is Sperner rendszert alkot.

Tegyük fel, hogy $A, A' \in \mathcal{F}_1$ és $A \subset A'$. Ekkor $|A| = |A'| = 2$ lenne, ami lehetetlen.

Most tegyük fel, hogy $A, A' \in \mathcal{F}_2$ és $A \subset A'$. Mivel $|A| \neq 2$, ez is lehetetlen.

Mivel $\mathcal{F}_1$ és $\mathcal{F}_2$ is Sperner rendszert alkot, a Sperner tétel szerint

$$|\mathcal{F}| = |\mathcal{F}_1| + |\mathcal{F}_2| \leq 2 \binom{n}{\lfloor n/2 \rfloor}.$$

2 pont

2 pont

2 pont

2 pont

2 pont

6. $\{A_1, A_2, \dots, A_{12}\} \subseteq 2^{[10]}$. Minden $i \neq j$ -re $|A_i \cup A_j| = 9$. Bizonyítsuk be, hogy van olyan $i \neq j$, amelyre $A_i = A_j$.

Tegyük fel, hogy az $A_1, A_2, \dots, A_{12}$ halmazok mind különbözők.

Legyen minden i -re ($1 \leq i \leq 12$) $B_i = \bar{A}_i$ vagyis A_i komplementere, persze a $B_1, B_2, \dots, B_{12}$ halmazok is mind különbözők.

A feltétel szerint minden $i \neq j$ -re $|B_i \cap B_j| = 1$.

Viszont ekkor a Fisher egyenlőtlenség szerint legfeljebb 10 ilyen halmazunk lehetne, ami ellentmondás, hiszen a feltétel szerint 12 különböző halmazunk van.

Tehát hibás a feltevésünk, hogy az $A_1, A_2, \dots, A_{12}$ halmazok mind különbözők, van olyan $i \neq j$, amelyre $A_i = A_j$.

1 pont

2 pont

3 pont

3 pont

3 pont

3 pont

1 pont